ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

____

ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ֆ.Վ.Մովսիսյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն №__7__

« 20 » դեկտեմբերի, 2023 թ.

Պ/Բ -029 –ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ - 1

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 022201.00.6-Պատմություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝022201.01.6-Պատմություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝Պատմություն

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ - հեռակա- երկրորդ կուրս I-ին կիսամյակ

Դասախոս(ներ) ՝ Լուսինե Կոստանդյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներlusine.kostandyan72@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում …………………………………	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները……………………………………………	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները………………………………………………	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները …………………………………	5
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների ………………………………………………	7
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը ……………………………………………	8
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները ………………………………	8
8.	Դասավանդման մեթոդներ…………………………………………………………	9
9.	Ուսումնառության մեթոդները……………………………………………………	9
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը ………………………………………………………………………	10
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ…………………	11
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ…………………………………………	12
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	12
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ………………………………………………	15
	12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ …………	16
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում…………………	16
14.	Գնահատում……………………………………………………………………………	17
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում…………………………………	20
	14.2. Հարցաշար………………………………………………………………	21
	14.3. Գնահատման չափանիշներ………………………………………………	26
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ………………………………………………	28

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].

«Ռուսաստանի պատմություն-1» դասընթացը կարևորվում է պատմագիտությանբնագավառումմասնագետներիպատրաստմանգործընթացում,ներառված է 022201.01.6 Պատմություն կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:«Ռուսաստանի պատմություն» առարկան պատկանում է մասնագիտական կրթաբլոկի առարկաների թվին: Առարկայի ծրագիրը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրով, ՎՊՀ-ում բարձրագույն մասնագիտական կրթության պետական չափորոշիչներով կազմված ուսումնական պլաններին համապատասխան:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

- **Դասընթացի նպատակն է.**
- Ուսանողներին փոխանցել բավարար գիտելիքներ Ռուսատանի պատմության առանցքային իրադարձությունների զարգացման օրինաչափությունննների մասին
- պարբերացման, ժամանակագրության, հասարակականառաջընթացիօրինաչափություններին,
- լուսավորության, հասարակականմտքիձևավորմանը,
- Ռուսաստանի պատմության VIII- XIX-րդ դարերի տնտեսական և քաղաքական իրադարձություններին:
- բացահայտել IX-XIX-րդդարերում տեղի ունեցած Ռուսաաստանի պատմության առանցքային քաղաքական, տնտեսական և մշակույթային իրադարձությունները:

2.1. Դասընթացի խնդիրներն են.

- համաշխարհային պատմության համատեքստում Ռուսաաստանի պատմության կարևորագույն հիմնահարցերի լուսաբանումը
- պատմական այդ ժամանակաշրջանում սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական մշակութային գործընթացների պատճառահետևանքային կապերի վերհանումը,
- ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Ռուսաաստանի պատմության»դասընթացի ուսումնասիրության մուտքային պահանջը պատմության նախնական գիտելիքների իմացությունն է:Դասընթացինմասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2]և կոմպետենցիաները.

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծմանհարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

[2]http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

«Ռուսաստանի պատմության» դասընթացիուսումնասիրմանարդյունքումուսանողի ակնկալվողվերջնարդյունքներնեն.

- Կոնկրետ տեսական գիտելիքները կիրառելով՝ պատմական իրողությունները հասկանալու, փաստերն ու երևույթները համեմատելու, պատմական զարգացման փուլերն ու դրանց օրինաչափությունները համադրելու և համակողմանի գնահատելու, վերլուծելու, դիրքորոշումներ ձևակերպելու կարողություն,
- ստացած գիտելիքների համակարգման և տեսական վերլուծության, սեփական դիրքորոշումըփաստարկելուև ինքնուրույն հետևություններ անելու կարողություն,
- քննադատաբար և համակարգված օգտագործելով իր գիտելիքները՝ պատմական իրադարձությունների ու գործընթացները վերլուծելու, դրանց տրամաբանությունը, օրինաչափությունները, իրադարձությունների պատճառա-հետևանքային կապերը հասկանալու կարողություն, արդիական և նորարարական մեթոդների օգնությամբ իր գիտելիքներն ու իմացությունը կիրառելով՝ դիրքորոշումներ ձևակերպելու և հետազոտություններ կատարելու կարողություն:
- սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու և դրանցում առկա ինֆորմացիայի տարբեր ձևերը օգտագործելու, տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման ունակություն, տեղեկույթը կառավարելու,իր դիրքորոշումը փաստարկելու և ինքնուրույն հետևություններ անելու կարողություններ,
- մասնագիտական բարեվարքության նորմերը պահպանելով՝ զեկուցումներ պատրաստելու, հետազոտություններ կատարելու կարողություն,
- օտար լեզուներով պատմագիտական տեքստերկամ բնօրինակ փաստաթղթեր ընթերցելու և ըստ անհրաժեշտության տեղեկություններն ամփոփելու կամ համառոտելու ու վերարտադրելու ունակություններ,
- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,

Դասընթացիուսումնասիրմանարդյունքումուսանողըձեռքկբերիհետևյալկոմպետենցիաները.

<u>Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ</u>

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

<u>ԳԿ1</u>մայրենի և առնվազն մեկ օտար լեզվով հաղորդակցվելու, գիտահետազոտական և մանկավարժական խնդիրները մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը ներկայացնելու և բացատրելու կարողություն:
<u>ԳԿ4</u>գրավոր և բանավոր խոսքը տրամաբանորեն ճիշտ ձևակերպելու, իր աշխատանքը գիտական հիմունքներով կազմակերպելու կարողություն,
<u>ԳԿ9</u> անհրաժեշտ տեսություններ, մեթոդներ և ժամանակակից գործիքակազմ գործնականում կիրառելու կարողություն, այդ թվում՝ տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաներ՝ մասնագիտական ոլորտում խնդիրների վերաբերյալ դիրքորոշում արտահայտելու կամ խնդիրներին նպաստող հիմնարար գործոնները վերլուծելու և աշխատանքը դյուրացնելու նպատակով,
<u>ԳԿ10</u>մասնագիտությանը վերաբերող համապատասխան սկզբնաղբյուրները(հնագիտական և ազգագրական նյութեր, բանավոր պատմություն, քարտեզներ,ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ և այլն)

հավաքագրելու, մշակելու և մեկնաբանելու, քանակական և որակական տվյալներըվերլուծելուկարողություն:

Համակարգայինկոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝
ՀԳԿ1գիտելիքներըգործնականումկիրառելուկարողություն,
ՀԳԿ2հետազոտություններկատարելուունակություններ,
ՀԳԿ3ուսումնառությանկարողություն
ՀԳԿ4 նորիրավիճակներինհարմարվելուկարողություն
ՀԳԿ8ինքնուրույնաշխատելուունակություն,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)
ԱԿ2հստակիհաղորդելստացվածհենքայինգիտելիքները,
ԱԿ4ցուցաբերելառարկայիընդհանուրկառուցվածքինառանձինմասերիմիջևկապերիի մացություն,
ԱԿ6կիրառելտվյալառարկայինբնորոշմեթոդները,
ԱԿ11տիրապետենինքնուրույնհետազոտությանմեթոդներինևկարողանանմեկնաբանե լիհետազոտությանարդյունքները,
ԱԿ14տիրապետենտվյալմասնագիտականմակարդակումպահանջվողկոմպետենցիան երին:

5. **Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].**
«Ռուսաստանի պատմության» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

[3]Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարություն (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4կրեդիտ/120 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ
Դասախոսություն	10
Սեմինար պարապմունք	6
Ինքնուրույն աշխատանք	104
Ընդամենը	120
Ստուգման ձևը	քննություն

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակներ[4].

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Սեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

  Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակությանհարցադրումների և պատասխանների մասին:

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- **<u>Ինքնուրույն աշխատանքը</u>** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

  - **<u>Ռեֆերատ</u>** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - **<u>Կլոր սեղան</u>** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
  - **<u>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</u>**– ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
  - **<u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u>** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
  - **<u>Զեկույց</u>**– որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են**՝[6]հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում,թեմատիկ սեմինար, սեմինար-բանավեճ:Իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն:
9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն:

---

[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	Ինքնուրույնաշխատանք
1.	Հին Ռուսական պետության կազմավորումը IX-X դարերում:			14
2.	Ռուսական հողերն ու իշխանությունը XI-XII-րդ դարերում: Ֆեոդալականմասնատվածությունը:		2	12
3.	Ռուսական իշխանությունների պայքարը մոնղոլական նվաճողների և խաչակիրների դեմ:	2		12
4.	Ռուսական իշխանությունները XII-XV-րդ դարերում: Ռուսական կենտրոնացված պետության ստեղծումը:		2	12
5.	Ռուսական պետությունը XVI-րդ դարի II-րդ կեսին:	2		10
6.	Ռուսաստանը XVI-XVII-րդ դարի սահմանագծին: Խառը ժամանակաշրջան:		2	10
7.	Ռոմանովների ներքին և արտաքին քաղաքականությունը XVII-րդ դարում:			14
8.	Ռուսաստանը XVII-րդ դարի վերջին և XVIII-րդ դարի սկզբին: Պետրոս I-ին:	4		10
9.	Ազնվականական կայսրությունը XVIII-րդ դարի II-րդ քառորդին: Պալատականհեղաշրջումներ:	2		10
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		10	6	104

[8] Նման է օրացուցային պլանին

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	История России с древнейших времен до конца XVIII века / Под ред. член-корр. РАН Б.Н. Флори.	2010.
2.	Борисов Н.С. Возвышение Москвы.	2011.
3.	Горский А.А. Москва и Орда.	2000.
4.	Флоря Б.Н. Польско-литовская интервенция в России и русское общество.	2005.
5.	Курукин И.В. Эпоха «дворских бурь»: Очерки политической истории послепетровской России. 1725-1762 гг.	2003.
6.	Милов Л.В. Великорусский пахарь и особенности российского исторического процесса.	2006.
7.	Седов П.В. Закат Московского царства: Царский двор конца XVII .	2006.
8.	Стефанович П.С. Приход и приходское духовенство в России в XVI–XVII веках.	2002.
9.	Янин В.Л. У истоков новгородской государственности.	2001.
10.	Мунчаев Ш.М., Устинов В.М. История России	2009.
11.	Орлов А.С. История России	2015.
12.	Вернадский Г. Монголы и Русь.	2011.
13.	История России с древнейших времен до начала XXI в. / ред. А.Н. Сахаров.	2007.
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Анисимов Е.В. Государственные преобразования и самодержавие Петра Великого.	1997.
2.	Зимин А.А. Реформы Ивана Грозного. Очерки социально-экономической и политической истории России середины XVI в.	1960.
3.	Каменский А.Б. От Петра I до Павла I. Реформы в России XVIII века. Опыт целостного анализа.	1999.
4.	Карпов А.Ю. Владимир Святой.	1997
5.	Любавский М.К. Обзор истории русской колонизации.	1996.
6.	Моряков В.И. Русское просветительство второй половины XVIII в.	1994.
7.	Фроянов И. Я. Древняя Русь. Опыт исследования истории социальной и политической борьбы.	1995.
8.	Гумилев Л.Н.,”Древняя Русь и Великая Степь”.	1990.
9.	Ловмянский Х., “Русь и норманы”.	1985.
10.	Пашуто В.Т., “Внешняя политика Древней Руси”.	1988.

11.	Рыбаков Б.А., “Киевская Русь и другие княжества 12-13вв”.	1982.
12.	Каргалов В.В., Внешнеполитические факторы развития феодальной Руси. Феодальная Русь и кочевники”.	1967.
13.	Ломниц Дмитрий Донской.	1980.
14.	Череннин Л.В., Образование Русского централизованного государства в 14-15вв.	1960.
15.	Алексеев Ю.Г., Государь всея Руси.	1991.
16.	Зимин А.А., Реформы Ивана Грозного.	1960.
17.	Очерки русской культуры 13-15вв.	1969.
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	http://www.shpl.ru/	
2.	https://www.rsl.ru/	
3.	http://historic.ru/	
4.	http://www.historia.ru/source.htm	
5.	http://edu.tsu.ru/historynet/education/index.htm	
6.	http://www.gorlib.ru/profit/hist/hismir.php	
7.	http://www.ulitka.ru/links.shtml?cmd=default&parent=79	
8.	http://www.history.sch975.edusite.ru/p12aa1.html	
9.	agister.msk.ru/library/history/	
10.	http://www.hist.msu.ru/ER/index.html	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[9]
1.	Ռուսականի իշխանությունների պայքարը մոնղոլական նվաճողների խաչակիրների դեմ:	Ուսումնասիրվում է Ռուսիայում մոնղոլական տիրապետության հաստատման ինչպես նաև հյուսիս-արևելյան ռուսիայում գերմանական և	2	ՊԳ 1, 10 , 11, 12

[9]Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		շվեդական զավթիչների դեմ պայքարը:		
2.	Ռուսական պետությունը XVI-րդ դարի II-րդ կեսին:	Ուսումնասիրվում է Իվան IV-ի ներքին և արտաքին քաղաքականությունը 16-րդ դարի II-րդ կեսին :	2	ՊԳ 1, 11 ԼԳ 2, 18
3.	Ռուսաստանը XVII-րդ դարի վերջին և XVIII-րդ դարի սկզբին: Պետրոս I-ին:	Ուսումնասիրվում է Պյոտր I-ի ներքին և արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղվածությունը:	4	ՊԳ 1, 11 ԼԳ 1, 3
4.	Ազնվականական կայսրությունը XVIII-րդ դարի II-րդ քառորդին: Պալատական հեղաշրջումներ:	Ուսումնասիրվում է XVIII-րդ դարի 20-60-ական թթ Ռուսաստանում տեղի ունեցած պալատական հեղաշրջումների բնույթը:	2	ՊԳ 6, 10, ԷԱ 1, 5, 6

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգաձևը	Գրականություն[10]
1.	Ռուսական իշխանությունները XII-XV-րդ դարերում: Ռուսական կենտրոնացված պետության ստեղծումը:	Ուսումնասիրվում է Մոսկվայի շուրջ ռուսական հողերի միավորման նախադրյալները: Իվան III-ի օրոք Ռուսական կենտրոնացված պետության ստեղծումը:	2	Բանավոր հարցում	ՊԳ 7, 10 , 11, 13
2.	Ռուսաստանը XVII-րդ դարի վերջին և XVIII-րդ դարի սկզբին: Պետրոս I-ին:	Ուսումնասիրվում է Պյոտր I-ի ներքին և արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղվածությունը:	2	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1, 11 ԼԳ 1, 3
3.	Ազնվականական կայսրությունը XVIII-րդ դարի II-րդ քառորդին: Պալատականհեղաշրջումներ:	Ուսումնասիրվում է XVIII-րդ դարի 20- 60-ական թթ Ռուսաստանում տեղի ունեցած պալատական	2	Բանավոր հարցում	ՊԳ 6, 10, ԷԱ 1, 5, 6

[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		հեղաշրջումների բնույթը:			

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[11]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգմանձևը	Գրականություն[12]
1.	Հին Ռուսական պետության կազմավորումը IX-X դարերում:	Ուսումնասիրվում է X-XI-րդ դարերում արևելյան սլավոնների տնտեսական և քաղաքական կարգը:	Ինքնուրույնաշխատանքիամացանցում,ռեֆերատ	13 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 1, 7 ԼԳ 12, 14
2.	Ռուսական հողերն ու իշխանությունը XI-XII-րդ դարերում: Ֆեոդալական մասնատվածությունը:	Ուսումնասիրվում է IX-XIրդ դարերում արևելյան սլավոնների տնտեսական և քաղաքական կարգը:	Ինքնուրույնաշխատանքիամացանցում,ռեֆերատ	13 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 1, 10 , 11
3.	Ռուսական իշխանությունների պայքարը մոնղոլական նվաճողների և խաչակիրների դեմ:	Ուսումնասիրվում է Ռուսիայում մոնղոլական տիրապետության հաստատման ինչպես նաև հյուսիս- արևելյան ռուսիայում գերմանական և շվեդական զավթիչների դեմ պայքարը:	Ինքնուրույնաշխատանքիամացանցում,ռեֆերատ	13շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 1, 10 , 11, 12

[11] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[12] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

4.	Ռուսական իշխանությունները XII-XV-րդ դարերում: Ռուսական կենտրոնացված պետության ստեղծումը:	Ուսումնասիրվում է Մոսկվայի շուրջ ռուսական հողերի միավորման նախադրյալները: Իվան III-ի օրոք Ռուսական կենտրոնացված պետության ստեղծումը:	Ինքնուրույնաշխատանքիամացանցում,ռեֆերատ	13 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 7, 10 , 11, 13
5.	Ռուսական պետությունը XVI-րդ դարի II-րդ կեսին: Իվան Ահեղ	Ուսումնասիրվում է Իվան IV-ի ներքին և արտաքին քաղաքականությունը XVI-րդ դարի II-րդ կեսին:	Ինքնուրույնաշխատանքիամացանցում,ռեֆերատ	13 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 1, 11 ԼԳ 2, 18
6.	Ռուսաստանը XVI XVII րդ դարի սահմանագծին: Խառը ժամանակաշրջան:	Ուսումնասիրվում է XVI-րդ դարի 70-80-ական թթ-ին Ռուսաստանում տեղի ունեցած տնտեսական և քաղաքական ճգնաժամի նախադրյալներն ու հետևանքները:	Ինքնուրույնաշխատանքիամացանցում,ռեֆերատ	13 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 1, 10 , 11 ԷԱ 6, 7, 8, 9

7.	Ռոմանովների ներքին և արտաքին քաղաքականությունը XVII-րդ դարում:	Ուսումնասիրվում է առաջին Ռոմանովների ներքին և արտաքին քաղաքականությունը XVII-րդ դարում:	Ինքնուրույնաշխատանքիամացանցում,ռեֆերատ	13 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ , 10 , 11 ԷԱ 2, 3, 4
8.	Ռուսաստանը XVII-րդ դարի վերջին և XVIII-րդ դարի սկզբին: Պետրոս I-ին:	Ուսումնասիրվում է Պյոտր I-ի ներքին և արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղվածությունը:	Ինքնուրույնաշխատանքիամացանցում,ռեֆերատ	13 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 1, 11 ԼԳ 1, 3
9.	Ազնվականական կայսրությունը XVIII-րդ դարի II-րդ քառորդին: Պալատական հեղաշրջումներ:	Ուսումնասիրվում է XVIII-րդ դարի 20-60-ական թթ Ռուսաստանում տեղի ունեցած պալատական հեղաշրջումների բնույթը:	Զեկույց	13 շաբաթ	Զեկույցի ներկայացում	ՊԳ 6, 10, ԷԱ 1, 5, 6

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[13]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Դասախոսությունների համար սովորական լսարաններ, երբեմն պրոեկտորներով և էլեկրոնային դաստախտակներով համալրված լսարաններ։
Սարքեր, սարքավորումներ	Պրոեկտոր, էլեկրտրոնային դաստախտակ, անհատական համակարգիչներ
Համակարգչային ծրագրեր	Powerpoint, Canva, Prezi
Մասնագիտական գրականություն	ՎՊՀ-ի գրադարանը, այդ թվում նաև էլեկտրոնային ռեսուրսները

[13] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[14]:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ :

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 1 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

---

[14]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամիուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»(ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

14.3. Հարցաշար (ըստծրագրի)

1. ԿիևյանՌուսիայիկազմավորումը VIII -IX -րդդարերում:
2. ԿիևյանՌուսիայիտնտեսականևքաղաքականկարգը IX-X-րդդարերում:
3. ՔրիստոնեությանընդունումըՌուսիայում: Վլադիմիր I-ին:
4. Ռուսիան XI-րդդարում: ՅարոսլավԻմաստուն:
5. ՌուսիանՎլադիմիրՄոնոմախիօրոք:
6. ՖեոդալականմասնատվածությանժամանակաշրջանըՌուսիայում:
7. Մոնղոլթաթարականտերությանկազմավորումը. առաջինարշավանքները:
8. ՄոնղոլականտիրապետությանհաստատումըՌուսիայում:
9. Ռուսիայիպայքարըգերմանականևշվեդականնվաճողներիդեմ:
10. Մոսկովյանիշխանությանհզորացումը XIII-XIV-րդդարերում:
11. ՈսկեՀորդայիդեմպայքարիսկիզբը: Կուլիկովյանճակատամարտ:
12. ՌուսիանՎասիլի I-իօրոք:
13. ՌուսիանՎասիլի II-րդիօրոք:
14. ՌուսականհողերիմիավորումըԻվան III-իօրոք:
15. ԿենտրոնականևտեղականկառավարմանհամակարգըԻվան III-իօրոք
16. ՆովգորոդիմիացումըՄոսկովյանիշխանությանը:
17. ՈսկեՀորդայիտիրապետությանավարտը:
18. ԿենտրոնացվածպետությանստեղծումըԻվան III-իօրոք:
19. Իվան III-իարտաքինքաղաքականությունը:
20. Իվան IV-ի բարեփոխումները:
21. Լիվոնյան պատերազմ:
22. Իվան IV-ի օպրիչնինայի քաղաքականությունը:
23. Խառնակ ժամանակաշրջանը Ռուսաստանում:Բորիս Գոդունով:
24. Կեղծ Դմիտրի I-ի արշավանքը:
25. Կեղծ Դմիտրի II-ի արշավանքը:
26. Լեհ-շվեդական ինտերվենցիան. I-ին և II-րդ աշխարհազորեր:
27. Միխայիլ Ռոմանովի ներքին քաղաքականությունը:

28. Միխայիլ Ռոմանովի արտաքին քաղաքականությունը:
29. Ալեքսեյ Միխայլովիչի արտաքին քաղաքականությունը:
30. Ալեքսեյ Միխայլովիչի ներքին քաղաքականությունը:
31. Ռուսաստանը Ֆյոդր Ալեքսեևիչի օրոք:
32. Ռուսաստանը Սոֆյայի կառավարման ժամանակաշրջանում:
33. Պյոտր 1-ինի Ազովյան արշավանքը:
34. Հյուսիսային պատերազմի I-ին փուլը. Պոլտավայի ճակատամարտը
35. Պյոտր 1-ինի Պրուտյան արշավանքը:
36. Հյուսիսային պատերազմի II-րդ փուլը. Նիշտադտի պայմանագիր:
37. Պյոտր I-ի բարեփոխումները կառավարման համակարգերում:
38. Պյոտր I-ի բարեփոխումները բանակում և նավատորմում:
39. Պյոտր I-ի Կասպյան արշավանքը:
40. XVIII-րդ դարի 20-40-ական թթ. պալատական հեղաշրջումների ժամանակաշրջանը:
41. Ելիզավետա -ինի ներքին քաղաքականությունը:
42. Ելիզավետա I-ի արտաքին քաղաքականությունը:
43. Պյոտր 3-րդի կառավարման ժամանակշրջանը:
44. Եկատերինա II-ի գահակալությունը լուսավորյալ աբսոլյուտիզմի քաղաքականությունը:
45. Եկատերինա II-ի բարեփոխումները ներքին կառավարման համակարգում:
46. Եկատերինա II-ի օրենսդրական գործունեությունը:
47. Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականությունը XVIII-րդ դարի II-րդ կեսին:
48. XVIII-րդ դարի II-րդ կեսի ռուս-թուրքական պատերազմները:
49. Ռուսաստանի մասնակցությունը լեհական բաժանումներին:
50. Միխայիլ Ռոմանովի ներքին քաղաքականությունը:
51. Միխայիլ Ռոմանովի արտաքին քաղաքականությունը:
52. Ալեքսեյ Միխայլովիչի ներքին քաղաքականությունը:
53. Ալեքսեյ Միխայլովիչի արտաքին քաղաքականությունը:
54. Ռուսաստանի ներքին և արտաքին քաղաքականությունը XVII-րդ դարի II-րդ կեսի 70-80թթ:
55. Ռուսաստանը Սոֆիայի կառավարման ժամանակաշրջանում:

56. Պյոտր 1-ինի Ազովյան արշավանքները:Մեծ դեսպանություն:
57. Հյուսիսային պատերազմի I-ին փուլը: Պոլտավայի ճակատամարտը:
58. Հյուսիսային պատերազմի II-րդ փուլը: Պրուտյան արշավանք:
59. Պյոտր I-ի բարեփոխումները ռազմական և կրթական ոլորտում:
60. Պյոտր I-ի բարեփոխումները կենտրոնական և տեղական կառավարման համակարգում:
61. Պյոտր I-ի Կասպյան արշավանքը:
62. Պալատական հեղաշրջումների ժամանակաշրջանը Ռուսաստանում Եկատերինա I-ին:
63. Պյոտր II-ի կառավարման ժամանակաշրջանը:
64. Աննա Իվանովնայի կառավարման ժամանակաջրջանը:
65. Ելիզավետա I-ի արտաքին քաղաքականությունը:
66. Ելիզավետա I-ի ներքին քաղաքականությունը:
67. Պյոտր III-ի կառավարման ժամանակաշրջանը: 1762թ հունիսյան հեղաշրջումը:

<u>Ա) I-ին կիսամյակի քննություն (կիսամյակի13-րդ շաբաթվա ընթացքում)</u>

- **Ընդգրկված թեմաները.**

1. Հին Ռուսական պետության կազմավորումը IX-X դդ:
2. Ռուսական հողերն ու իշխանությունները XI-XIII դարերում Ֆեոդալական մասնատվածություն:
3. Ռուսական իշխանությունների պայքարը մոնղոլական նվաճողների և խաչակիրների դեմ:
4. Ռուսական իշխանությունները XIII-XV դարերում: Ռուսական կենտրոնացված պետության ստեղծումը:
5. Ռուսական պետությունը XVI դարի 2-րդ կեսին: Իվան Ահեղ:
6. Ռուսաստանը XVI-XVII դարերի սահմանագծին: Խառը ժամանակաշրջան:
7. Ռոմանովների ներքին և արտաքին քաղաքականությունը XVII-րդ դարում:
8. Ռուսաստանը XVII-րդ դարի վերջին XVIII-րդ դարի սկզբին: Պետրոս I-ին:
9. Ազնվականական կայսրությունը XVIII-րդ դարի II-րդ քառորդին: Պալատական հեղաշրջումներ:

- **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Կիևյան Ռուսիայի կազմավորումը VIII-IX դարերում:
2. Կիևյան Ռուսիայի տնտեսական և քաղաքական կարգը IX-X դարերում:

3. Քրիստոնեության ընդունումը Ռուսիայում: Վլադիմիր I-ին:
4. Ռուսիան XI-րդ դարում: Յարոսլավ Իմաստուն:
5. Ռուսիան Վլադիմիր Մոնոմախի օրոք:
6. Ֆեոդալական մասնատվածության ժամանակաշրջանը Ռուսիայում:
7. Մոնղոլ թաթարական տերության կազմավորումը. առաջին արշավանքները:
8. Մոնղոլական տիրապետության հաստատումը Ռուսիայում:
9. Ռուսիայի պայքարը գերմանական և շվեդական նվաճողների դեմ:
10. Մոսկովյան իշխանության հզորացումը XIII-XIV դարերում:
11. Ոսկե Հորդայի դեմ պայքարի սկիզբը: Կուլիկովյան ճակատամարտ:
12. Ռուսիան Վասիլի I-ի օրոք:
13. Ռուսիան Վասիլի II-ի օրոք:
14. Ռուսական հողերի միավորումը Իվան III-ի օրոք:
15. Կենտրոնական և տեղական կառավարման համակարգը Իվան III-ի օրոք:
16. Նովգորոդի միացումը Մոսկովյան իշխանությանը
17. Ոսկե Հորդայի տիրապետության ավարտը
18. Կենտրոնացված պետության ստեղծումը Իվան III-ի օրոք:
19. Իվան III-ի արտաքին քաղաքականությունը:
20. Իվան IV-ի բարեփոխումները:
21. Լիվոնյան պատերազմ:
22. Իվան IV-ի օպրիչնինայի քաղաքականությունը:
23. Խառնակ ժամանակաշրջանը Ռուսաստանում: Բորիս Գոդունով
24. Կեղծ Դմիտրի I-ի արշավանքը:
25. Կեղծ Դմիտրի II-ի արշավանքը:
26. Լեհ-շվեդական ինտերվենցիան.I-ին և II աշխարհազորեր:
27. Միխայիլ Ռոմանովի ներքին քաղաքականությունը:
28. Միխայիլ Ռոմանովի արտաքին քաղաքականությունը:
29. Ալեքսեյ Միխայլովիչի արտաքին քաղաքականությունը:
30. Ալեքսեյ Միխայլովիչի ներքին քաղաքականությունը:
31. Ռուսաստանը Ֆյոդր Ալեքսեևիչի օրոք:
32. Ռուսաստանը Սոֆյայի կառավարման ժամանակաշրջանում:
33. Պյոտր I-ի Ազովյան արշավանքը:
34. Հյուսիսային պատերազմի I-ին փուլը. Պոլտավայի ճակատամարտը:
35. Պյոտր I-ի Պրուտյան արշավանքը:
36. Հյուսիսային պատերազմի II-րդ փուլը. Նիշտադտի պայմանագիր:
37. Պյոտր I-ի բարեփոխումները կառավարման համակարգերում:
38. Պյոտր I-ի բարեփոխումները բանակում և նավատորմում:
39. Պյոտր I-ի Կասպյան արշավանքը:
40. XVIIIդարի 20-40-ական թթ. պալատական հեղաշրջումների ժամանակաշրջանը:
41. Ելիզավետա I-ի ներքին քաղաքականությունը:

42. Ելիզավետա I-ի արտաքին քաղաքականությունը:
43. Պյոտր III-ի կառավարման ժամանակշրջանը:

14.4. Գնահատման չափանիշները[15].

- Տեսական գիտելիքների գնահատման չափանիշները. (**2ստուգում, յուրաքանյուրը գնահարվում է առավելագույնը10 միավոր՝ գումարային առավելագույնը 20 միավոր).**
  - տեսական նյութի իմացություն՝ վերարտադրման մակարդակով,
  - առաջադրված հարցերի պատասխանի բովանդակություն, ներկայացման տրամաբանական հաջորդականություն, ամբողջություն, ճշտություն, սեփական տեսակետի հիմնավորման աստիճան,
  - կոնկրետ տեսական գիտելիքները կիրառելով՝ պատմական իրողությունները հասկանալու, փաստերն ու երևույթները համեմատելու, պատմական զարգացման փուլերն ու դրանց օրինաչափությունները համադրելու և համակողմանի գնահատելու, վերլուծելու, դիրքորոշումներ ձևակերպելու կարողություն:
- Ինքնուրույն աշխատանքի գնահատման չափանիշները (**1 ինքնուրույն աշխատանք , գնահատվում է 20 միավոր, գումարային առավելագույնը 20 միավոր**).
  - ✓անհատական աշխատանքի առաջին տեսակի՝ ռեֆերատի տեսքով, ռեֆերատում ներկայացվածնյութիհամապատասխանությունառաջադրված թեմայիհետ,
  - ✓ռեֆերատի ձևակերպմանորակ (գրագիտությանընդհանուրմակարդակ, շարադրմանոճ, լուսաբանումներիորակ, տեղեկատվականաղբյուրներիօգտագործման մշակույթ),
  - ✓համացանցիտեղեկատվականաղբյուրներիօգտագործում,
  - ✓ռեֆերատի համառոտ բանավոր ներկայացում, բանավոր խոսքի և թեմայի քննարկման մակարդակ:

---
[15]Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ **022201.00.6-Պատմություն**

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝022201.01.6-Պատմություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝պատմության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**Պ/բ-029 Ռուսաստանի պատմություն -1**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	14	Դասախոսություն	10
			Սեմինար	6
	Ինքնուրույն	104		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Առարկայինպատակնէուսանողներինհամակողմանիգիտելիքներտալ«Ռուսաստանիպատմության» պարբերացման, ժամանակագրության, հասարակականառաջընթացիօրինաչափությունների, լուսավորության, հասարակականմտքիձևավորման, Ռուսաստանի պատմության VIII-XIX-րդ դարերի տնտեսական և քաղաքական իրադարձություններիմասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ▪ Ռուսաստանի պատմության պատմական սկզբնաղբյուրների, նրանց պարունակած փաստերի վավերականության ստուգման մեթոդների իմացություն, ▪ պատմությանզարգացմանփուլերի, պատմությանիմաստիևնշանակությանիմացություն,ազգային և համաշխարհային պատմագիտական հայեցակարգերի և պատմական գործընթացների հիմնարար և ժամանակակից հասկացությունների, տեսությունների ու մեթոդներիիմացություն *Հմտություն*			

	▪ օտար լեզուներով պատմագիտական տեքստերկամ բնօրինակ փաստաթղթեր ընթերցելու և ըստ անհրաժեշտության տեղեկություններն ամփոփելու կամ համառոտելու ու վերարտադրելու ունակություններ, ▪ մասնագիտական գործունեության պլանավորման, կազմակերպման, ղեկավարման, վերահսկման, ուսուցման արդյունքների և սովորողների ձեռքբերումները գնահատելու կարողություն, ձեռք բերած տեսական գիտելիքները մասնագիտական գործունեության բնագավառում կիրառելու հմտություններ, ▪ ուսուցման և դաստիարակության ժամանակակից մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառման կարողություն, մանկավարժական հմտություններ: *Կարողունակություն* ▪ մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելիս և լուծումներ առաջադրելիս ստեղծագործական մոտեցում ցուցաբերելու, ինչպես նաև նոր իրավիճակներին համապատասխան որոշումներ կայացնելու և սովորելու կարողություն, ▪ թիմում աշխատելու, որոշակի ինքնուրույնություն ցուցաբերելով թիմային առաջադրանքներ կատարելու և որոշումներ կայացնելիս պատասխանատվություն ստանձնելու կարողություն, ▪ քննադատաբար և համակարգված օգտագործելով իր գիտելիքները՝ պատմական իրադարձությունների ու գործընթացները վերլուծելու, դրանց տրամաբանությունը, օրինաչափությունները, իրադարձությունների պատճառա-հետևանքային կապերը հասկանալու կարողություն, արդիական և նորարարական մեթոդների օգնությամբ իր գիտելիքներն ու իմացությունը կիրառելով՝ դիրքորոշումներ ձևակերպելու և հետազոտություններ կատարելու կարողություն, ▪ սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու և դրանցում առկա ինֆորմացիայի տարբեր ձևերը օգտագործելու, տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման ունակություն, տեղեկույթը կառավարելու,իր դիրքորոշումը փաստարկելու և ինքնուրույն հետևություններ անելու

	կարողություններ, ▪ մասնագիտական բարեվարքության նորմերը պահպանելով՝ զեկուցումներ պատրաստելու, հետազոտություններ կատարելու կարողություն,
Դասընթացի բովանդակություն	**Թեմա 1.** Հին Ռուսական պետության կազմավորումը IX-X դարերում: **Թեմա 2.** Ռուսական հողերն ու իշխանությունը XI-XII-րդ դարերում: Ֆեոդալական մասնատվածությունը: **Թեմա 3.**Ռուսական իշխանությունների պայքարը մոնղոլական նվաճողների և խաչակիրների դեմ: **Թեմա 4** Ռուսական իշխանությունները XII-XV-րդ դարերում: Ռուսական կենտրոնացված պետության ստեղծումը: **Թեմա 5** Ռուսական պետությունը XVI-րդ դարի II-րդ կեսին: **Թեմա 6.**Ռուսաստանը XVI-XVII-րդ դարի սահմանագծին: Խառը ժամանակաշրջան: **Թեմա 7.**Ռոմանովների ներքին և արտաքին քաղաքականությունը XVII-րդ դարում: **Թեմա 8.**Ռուսաստանը XVII-րդ դարի վերջին և XVIII-րդ դարի սկզբին: Պետրոս I-ին: **Թեմա 9.**Ազնվականական կայսրությունը XVIII-րդ դարի II-րդ քառորդին: Պալատական հեղաշրջումներ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	➢ Տեսական գիտելիքների գնահատման չափանիշները. (**4 ստուգում, գնահարվում է առավելագույնը 5 միավոր՝ գումարային առավելագույնը 20 միավոր).** ▪ տեսական նյութի իմացություն՝ վերարտադրման մակարդակով, ▪ առաջադրված հարցերի պատասխանի բովանդակություն, ներկայացման տրամաբանական հաջորդականություն, ամբողջություն, ճշտություն, սեփական տեսակետի հիմնավորման աստիճան, ▪ կոնկրետ տեսական գիտելիքները կիրառելով՝ պատմական իրողությունները հասկանալու, փաստերն ու երևույթները համեմատելու, պատմական զարգացման փուլերն ու դրանց օրինաչափությունները համադրելու և համակողմանի գնահատելու, վերլուծելու, դիրքորոշումներ ձևակերպելու կարողություն: ➢ Ինքնուրույն աշխատանքի գնահատման չափանիշները (**1 ինքնուրույն աշխատանք, գնահարվում է 10 միավոր՝ գումարային առավելագույնը 20 միավոր**). ▪ անհատական աշխատանքի առաջին տեսակի՝ ռեֆերատի, ներկայացում էլեկտրոնային տեսքով,

	✓ռեֆերատում ներկայացվածնյութիհամապատաս-խանությունառաջադրված թեմայիհետ, ✓ռեֆերատի ձևակերպմանորակ (գրագիտությանընդհանուրմակարդակ, շարադրմանոճ, լուսաբանումներիորակ, տեղեկատվականաղբյուրներիօգտագործման մշակույթ), ✓համացանցիտեղեկատվականաղբյուրներիօգտագործում, ✓ռեֆերատի համառոտ բանավոր ներկայացում, բանավոր խոսքի և թեմայի քննարկման մակարդակ:
Գրականությու ն	**Պարտադիր.** 1.История России с древнейших времен до конца XVIII века / Под ред. член-корр. РАН Б.Н. Флори. М. 2010. 2. Борисов Н.С. Возвышение Москвы. М. 2011. 3.Горский А.А. Москва и Орда. М. 2000. 4.Флоря Б.Н. Польско-литовская интервенция в России и русское общество. М. 2005 5.Курукин И.В. Эпоха «дворских бурь»: Очерки политической истории послепетровской России. 1725-1762 гг. М. 2003 6.Милов Л.В. Великорусский пахарь и особенности российского исторического процесса. М. 2006 7.Седов П.В. Закат Московского царства: Царский двор конца XVII. М. 2006. 8.Стефанович П.С. Приход и приходское духовенство в России в XVI–XVII веках. М. 2002. 9. Янин В.Л. У истоков новгородской государственности. М. 2001 10. Мунчаев Ш.М., Устинов В.М. История России. М. 2009. 11.Орлов А.С. История России. М. 2015. 12.Вернадский Г. Монголы и Русь. М. 2011. 13.История России с древнейших времен до начала XXI в. / ред. А.Н. Сахаров.М. 2007 **Լրացուցիչ** **1.** Анисимов Е.В. Государственные преобразования и самодержавие Петра Великого. **2.** Зимин А.А. Реформы Ивана Грозного. Очерки социально-экономической и политической истории России середины XVI в. **3.** Каменский А.Б. От Петра I до Павла I. Реформы в России XVIII века. Опыт целостного анализа. **4.** Карпов А.Ю. Владимир Святой. **5.** Любавский М.К. Обзор истории русской колонизации. **6.** Моряков В.И. Русское просветительство второй половины XVIII в. **7.** Фроянов И. Я. Древняя Русь. Опыт исследования истории социальной и политической борьбы. **8.** Гумилев Л.Н.,”Древняя Русь и Великая Степь”. **9.** Каргалов В.В., Внешнеполитические факторы развития феодальной Руси. Феодальная Русь и кочевники”. **10.** Ловмянский Х., “Русь и норманы”.

	11. Пашуто В.Т., “Внешняя политика Древней Руси”. 12. Рыбаков Б.А., “Киевская Русь и другие княжества 12-13вв”. 13. Гумилев Л.Н.,”Древняя Русь и Великая Степь”. 14. Каргалов В.В., Внешнеполитические факторы развития феодальной Руси. Феодальная Русь и кочевники”. 15. Ломниц Дмитрий Донской. 16. Череннин Л.В., Образование Русского централизованного государства в 14-15вв. 17. Алексеев Ю.Г., Государь всея Руси. 18. Зимин А.А., Реформы Ивана Грозного. 19. Очерки русской культуры 13-15вв.